

DE DRIEMASTER

MAANDBLAD VAN DE ONAFHANKELIJKE LIBERALE
JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

PLAATSBEPALING

„De heer Marcuse, hoofdredacteur van het blad van de JOVD, De Driemaster, is overgelopen naar D'66. In een motie werd hem zaterdag verweten, dat het beleid van de redactie te veel ten gunste van zijn nieuwe politieke onderdak uitviel. Hij beloofde beterschap: er waren inderdaad fouten gemaakt. De motie is aangehouden tot de volgende vergadering en de heer Marcuse krijgt de kans zich te beteren.”

Tot zover het Algemeen Dagblad van maandag 13 februari over de ledenvergadering van zaterdagmiddag 11 februari in Woudschoten. Mede naar aanleiding van dit beschouwinkje heb ik er behoefte aan vast te stellen, dat het laatste nummer van dit blad inderdaad niet in elk opzicht verstandig kan worden genoemd:

De opmaak liet wel iets te wensen over.

De „Spioneer” had niet geplaatst behoren te worden.

Het was verstandiger geweest als een van de redactieleden die lid van de VVD zijn, of een van de andere VVD-leden uit de vereniging van zijn VVD-overtuiging had blijk gegeven. Ik heb toegezegd, dat de redactie in het vervolg in meerdere mate rekening zal houden met het feit, dat een deel van JOVD-leden ook lid is van de VVD. Deze toezeggingen vonden de VVD-ontevredenen in de JOVD bij monde van de heren Meijer (Utrecht) en Verberg (Bilthoven) niet voldoende om de Driemaster-motie van de Districtsafdelingen in te trekken; zij hebben hun motie opgeschort tot de volgende vergadering, in Dalfsen.

Dit ruiterlijk sportieve gebaar heeft bij de redactie zijn uitwerking niet gemist. Ik zal mij uiteraard houden aan de toezeggingen, zoals ik die in Woudschoten heb gedaan: Wij zullen er naar streven, onze Driemaster zo

representatief mogelijk te houden voor het complex van uiteenlopende politieke overtuigingen, zoals die in de ONAFHANKELIJKE JOVD worden beleden. Ik hoop, dat ik met deze omschrijving van het redactiebeleid hetzelfde bedoel als de indieners van de motie. Zeker ben ik daar niet helemaal van. De heer Verberg immers sprak van het feit, dat men tot nu toe gemeend had dat de redactie links-liberaal was, maar dat het „nog erger was geworden”, omdat de redactie pro-D'66 was. Het ging hem niet alleen om het laatste nummer: ook enkele nummers geleden reeds had ondergetekende iets welwillends geschreven over D'66.

Ik wil hier in de eerste plaats vaststellen, dat meerdere leden van de redactie ook lid zijn van de VVD. In de tweede plaats wil ik vaststellen, dat er geen sprake van zal zijn, dat bepaalde redacteurs hun politieke voorkeur onder de redactietafel gaan

schoppen. Het beleid van deze redactie is er op gericht, dat alle politieke overtuigingen die er onder de JOVD-leden heersen, VVD, D'66 of anderszins, volledig tot hun recht zullen kunnen komen.

Dit betekent, dat die JOVD-leden, die om de een of andere roden van mening zijn, dat aan hun politieke plaatsbepaling te kort wordt gedaan, dat natuurlijk in schriftelijke vorm kunnen gieten en voor plaatsing in dit blad kunnen opsturen. Het was prettig geweest, als een of meer van de heren, die in Woudschoten tegen de redactie te hoop liepen, dit in het recente verleden inderdaad had gedaan: Ook na de laatste Driemaster heeft ons een dergelijke ontevredensbetuiging niet bereikt.

Met een beetje meer bedachtzaamheid enerzijds en wat meer verdraagzaamheid anderzijds zal het echt wel lukken.

R. M. MARCUSE

Verkiezingen I

De verkiezingen zijn uitgelopen op een zegepraal van de Democraten '66. Ondanks alle praatjes voor de vaak is wel duidelijk gebleken dat deze „partij zonder gezicht” vooral bij de jongere generaties over een enorme aantrekkingskracht beschikt. Het is zeer goed, dat de vijf erkende partijen (de AR met het Zijlstra-effect uitgezonderd) op een niet mis te verstane wijze de rekening hebben gepresenteerd gekregen voor hun regentengedoe in de afgelopen jaren. Het moet vooral in het bijzonder voor de leiding van de VVD een deprimerende gedachte zijn om te weten dat zij met een eerlijke, gedurfde politiek en met voor nieuwe ideeën openstaande personen zeker de helft van de D'66-resultaten had kunnen behalen. Dit geldt gedeeltelijk natuurlijk ook voor de PvdA.

Het zou irreal zijn om er niet bij stil te staan, dat de moeilijkheden voor D'66 nu eigenlijk pas beginnen. Het zal zeer zeker niet meevallen, om het bestaansrecht waar te maken en de diverse punten uit het programma die nog niet voldoende uit de verf zijn, duidelijk en reëel inhoud te geven.

Ik althans hoop, dat de Democraten '66 hierin volledig zullen slagen.

R. M. MARCUSE

Verkiezingen II

Het Nederlandse volk heeft gesproken, maar wat heeft het nu eigenlijk gezegd? Voor of tegen Cals? Voor of tegen Zijlstra?

Ik hoop dat de partijleiders twee dingen hebben geleerd:

1. de Nederlanders hebben niet gekozen voor of tegen Cals (Zijlstra); de partijleiders doen s.v.p. geen moeite het tegendeel te bewijzen;

2. de Nederlanders hebben hun buik meer dan vol van alle mooi- en prietpraat.

Er moet iets gedaan worden.

Wie, met mij, van mening is dat de oudepartijen-oligarchie op zijn laatste benen loopt, kan slechts hopen dat de consequenties getrokken worden.

Het is voor de VVD verheugend dat zij over een betere uitgangpositie beschikt dan de andere grote partijen. Iedere liberaal kan zich daarover slechts verheugen. Dé taak voor de grote partijen is nu om aan het verschijnsel D'66 een — door deze partij zelf gewenst — einde te maken.

Ik heb voldoende vertrouwen in de veerkracht van de VVD en PvdA om hiertoe het initiatief te nemen. Ze moeten wel, want anders graven deze partijen hun eigen graf. D'66 is al aan het spitten geweest. De tijd dringt om zelf de spade ter hand te nemen.

GERARD VAN DER MEER

Verkiezingen III

Als de Kamerverkiezingen iets hebben duidelijk gemaakt, dan is het wel het faillissement van de PvdA en bovenal van de KVP. Het commentaar van de heer Schmelzer, uitgesproken om 23.13 uur op de avond van de verkiezingen, als zouden de uitslagen geen kritiek op het gevoerde beleid betekenen, omdat anders PvdA en VVD hadden moeten winnen, kwam in een ander daglicht te staan, toen de overigens helaas geringe winst van de VVD bekend werd. Wanneer men daarnaast in ogen-schouw neemt, dat D'66 en VVD beide in het zuiden van het land een opmerkelijke winst boekten, dan blijkt toch wel het tegendeel van 's heren Schmelzers woorden. Door het verlies van KVP en PvdA is het beleid van het kabinet-Cals dan ook zonder meer afgewezen. De driestlactigheid van de KVP heeft daar ongetwijfeld nog een extra slag toegebracht, die naar mag worden aangenomen door D'66 is opgevangen.

De grootste sensatie van deze verkiezingen is dan ook zonder meer de opmerkelijke intrede van deze D'66. Helaas! Onderzoekingen van de socioloog Van Dam hebben uitgewezen, voorzover bekend als dit wordt geschreven, dat haar grootste aanhang bestaat uit jonge en jongere kiezers. De grootste winst moet zij hebben gekregen van de Boerenpartij, KVP en PvdA. Verheugend is de duidelijke deconfessionalisering daarbij in de KVP van jongerenzijde. Ook de VVD heeft helaas — zij het in geringere mate — een D'66 stemmen verloren.

Wat nu?

Met betrekking tot de toekomst nog een tweetal opmerkingen:

a. Met betrekking tot de kabinetsformatie is duidelijk onwenselijk een terugkeer van de socialisten in het kabinet. Ik zou daarom willen pleiten voor de samenstelling KVP-VVD-AR-CHU en D'66. D'66 kan dan reeds direct duidelijk maken wat ze waard is.

b. Een gesprek tussen vertegenwoordigers van VVD en D'66 of wellicht één of andere vorm van samenwerking mogelijk is, óók in partijverband.

Voor wie het verkiezingsprogram van D'66 heeft gelezen, zal het zonder meer duidelijk zijn, dat vele wensen van deze partij voldoen aan wat een modern liberalisme zeker kan voorstaan. Met een algemeen gevoelde wenselijkheid tot verandering van het partij-politieke systeem kan dan tevens een begin worden gemaakt. Misschien kan de JOVD als verbindende schakel optreden?

JAN HIDDING

MARGINALIA

Defensie

Het gehele ministerie van Defensie (uitgezonderd de afdeling Landmacht) wordt politiek geleid door (ex-)militairen; de defensiedeskundigen van de twee belangrijke kamerfracties (VVD en PvdA) zijn eveneens ex-militairen (Koudijs en Wierda). Men kan zich afvragen of het principiële primaat van de politiek boven het militaire apparaat op die manier niet erg „onduidelijk” wordt. Militairen bekijken het leger van binnenuit, veelal met een soort van heldenromantiek, terwijl het bekend is dat op de officierenkaderscholen de koude-oorlog-communistenvretersdogmatiek nog hoogtij viert. Militairen zullen minder dan burgerpolitici geneigd zijn militair/financiële prioriteiten ondergeschikt te maken aan civiel/financiële prioriteiten: duidelijk is dit gebleken bij de problematiek rondom de „Karel Doorman” en de atoomonderzeeërs. In deze tijd van bewuste internationale ontspanning, waarin gestreefd wordt naar reorganisatie van de defensiesystemen (NATO, Pact van Warschau), een tijd waarin het hameren van de militaire die-hards op uitbreiding van hun speelgoed-areaal alleen maar gevaar kan opleveren voor de wereldvrede, is het absoluut noodzakelijk dat burgerpolitici in parlement en kabinet de defensiezaken behandelen.

India

Ook in India worden in deze tijd verkiezingen gehouden. Een belangrijke „issue” in de verkiezingsstrijd daar is in hoeverre de Indiase regering aan de Amerikaanse Vietnampolitiek tegemoet moet komen, om in ruil daarvoor meer ontwikkelingshulp en graanleveranties uit de Verenigde Staten te verkrijgen. President Johnson immers heeft het bemiddelende standpunt van India (dat nota bene neutraal lid is van de Internationale Controle Commissie inzake Vietnam) gehonoreerd met het drastisch verminderen van de ontwikkelingshulp.

Aan de bewering dat buitenlandse hulp gelijk staat met buitenlandse politieke pressie wordt op die manier wel behoorlijk voedsel gegeven. De Amerikanen bewijzen het Westen met deze machinaties bepaald een slechte dienst. Het wantrouwen van de ontwikkelingslanden jegens de hulp uit het Westen wordt erdoor vergroot, de ontvankelijkheid voor communistische of „neutrale” propaganda eveneens.

De Meijer

Staatssecretaris („onderminister” zoals hij zich graag laat noemen) De Meijer is de afgelopen weken uiteraard veel in het nieuws geweest. Door zijn betuttelende brief aan de VARA, inzake de politieke inhoud van de uitzendingen t.b.v. de Spaanse arbeiders, en door zijn foutieve mededelingen inzake het toepassen van

handarbeid c.q. werkverschaffing bij zijn werkgelegenheidspolitiek, heeft zijn naam een wat nare bijmaak gekregen.

Uit de artikelen in Vrij Nederland en Het Parool komt De Meijer dan ook als een wat oubollige, slecht geïnformeerde, ouderwetse werkgever naar voren; het is de vraag of de ruil met Bot, in wiens plaats hij op de KVP-kandidatenlijst voor Limburg is gekomen, wel een verbetering is geweest.

Beginselen

In het Nederlandse partijstelsel kan men momenteel twee offensieven waarnemen: de eerste is die van de niet-confessionele beginselpartijen, VVD en PvdA, op de confessionele beginselpartijen KVP, CHU en ARP — bepaald zinvol want confessionaliteit heeft als basis voor politiek alle bestaansrecht verloren —, de tweede is de aanval van alle beginselpartijen op de

programpartij D'66, waarvoor de volgende argumentatie wordt aangevoerd: zonder algemeen filosofische beginselen kan geen enkele partij een totale visie op mens en maatschappij bieden.

Ik geloof dat deze argumentatie een doekje voor het bloeden genoemd mag worden, en dat het eerder de afgunst jegens het zeer reële, concrete en complete program van D'66 moet verbloemen.

In Amerika is gebleken dat het partijstelsel, dat daar niet stoelt op liberale, socialistische of confessionele beginselen, een afwisselende en alternatieven stellende politieke strijd kan opleveren, die zorgt voor een periodieke „doorspoeling” (het z.g. spoilsysteem) van politieke ideeën, concrete oplossingen en functionarissen. De betrekkelijkheid van de waarde van beginselen blijkt voorts uit het feit dat bij voorbeeld op grond van de vier bekende liberale beginselen evengoed een behoudende en een vooruitstrevende, een socialistische en een liberale politiek te bouwen is.

Niet de beginselen, maar de concrete programapunten, de mentaliteit en persoonlijkheid van de partijleiders, bepalen de waarde en de aantrekkelijkheid van een partij.

R. H. G. MEIJER

Binnengekomen

Het moge een ieder al wel genoegzaam bekend zijn, dat ons land vele comité's kent.

Gezien de veelheid daarvan, bestaat de mogelijkheid, dat onze aandacht te zeer verspreid wordt en sommige niet die aandacht krijgen, die zij eigenlijk verdienen. Eén daarvan is het Angola-comité, welke de beslist niet vreedzame ontwikkelingen volgt in Angola, Guinée, Mozambique en Portugal, en ons (de redactie) op gezette tijden haar bulletin toestuurt.

Een enkeling zal misschien opperen, dat zo'n Angola-comité weer uitgerekend dat „linkse jongensgedoe” is. Helaas wel. Laten we het anders stellen en maar houd zeggen: omdat een aantal partijen, niettegenstaande hun mooie van humaniteit en van respect voor de menselijke waardigheid getuigende beginselprogramma's, niet altijd begrijpen en misschien ook nooit begrijpen zullen wat dat impliceert ten aanzien van hun taken en plichten voor de mensheid, kon het niet anders, of iets dergelijks moet wel uit de linkerhoek blijven komen.

Bepalen we ons tot de VVD, dan is het mooi, dat zij haar beginselprogramma heeft aangevuld met de Universele verklaring van de rechten van de mens, maar plaat-

sen wij daar de daadwerkelijke bereidheid om daar ook iets aan te doen tegenover, dan moet men wel op z'n minst enkele vraagtekens plaatsen.

Maar nu het informatie-bulletin: het december-januari nummer bevat gegevens over o.a. de Portugese oppositie, militaire operaties in Angola en Mozambique, vluchtelingen hulp (vluchtelingen, die het ongeluk hebben te moeten vluchten uit een niet-communistisch geregeerd land, zitten voor wat hulpverlening betreft in de verkeerde hoek. Ook bij vluchtelingen hulp speelt de politiek een grote rol, waarbij een onwelriekend anti-communisme duidelijk merkbaar is), PIDE-praktijken in Portugal, de moord op Delgado en namen en adressen van politieke gevangenen, aan wie men als schrale troost kerst- en nieuwjaarsgroeten kon sturen.

Voor wie de bron van al die gegevens niet zou vertrouwen, zij vermeld, dat zij afkomstig zijn uit onder meer „The Guardian”, „Le Monde”, „The Times” en van de Amnesty-beweging.

Voor de heren kamerleden zij nog vermeld, dat dit nummer gegevens bevat, op grond waarvan de heer Luns gevraagd zou kunnen worden of die ten aanzien van de Rhodesische tabak wel voldoende informatie krijgt, naar welke landen dat zoal wordt uitgevoerd, etc.

Voor informatie over het Angola-comité zelf kunnen we u verwijzen naar Vinkenstraat 13-II te Amsterdam.

J. VAN DER BURG

De Driemaster

Maanblad van de onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.).

Hoofdredacteur:
Drs. R. M. Marcuse.

Leden van de redactie:
J. Hidding
J. v. d. Burg
Ineke Hubeek
J. Witting

Redactie-adres:
Bloemgracht 7 soust.
Amsterdam-C.

Kopij afdelingspagina:
Nieuwe Parklaan 155
Scheveningen.

Administratie-adres:
Balistraat 21, Delft.

Abonnementsprijs minimum f 7,50 per jaar (voor leden gratis).

Betaling van advertentie- en abonnementsgelden uitsluitend op giro-rekening 277.760 t.n.v. stichting „De Driemaster” te 's-Gravenhage.

Alg. secretariaat:

Savornin Lohmanlaan 66, Groningen, tel. 05900-37511.

Alg. penningmeester:

H. Bosma, Kleine Haddingestraat 12, Groningen; postgiro 953500.

N.V. SCHEEPSWERVEN

PIET HEIN

voorheen

FIRMA W. SCHRAM & ZONEN

WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 meter lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.

Telefoonnummers

Rotterdam 010 139275

Ridderkerk 01896 3644-3409

Papendrecht

01850 3774 8329-20466

LIBERALE BEGINSLEN EN POLITIEK

Liberale beginselen bevorderen een onafhankelijke opinievorming, vrij van dogma's. Dat doet eveneens de NRC, die uitgaande van liberale beginselen, onafhankelijk, streeft naar de grootst mogelijke objectiviteit in haar voorlichting en daardoor ook voor vele andersdenkenden een gewaardeerd middel is voor de algemene oriëntatie.

Als U nog niet op de NRC geabonneerd bent, vraag haar dan vrijblijvend op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

POSTBUS 824, ROTTERDAM - TELEFOON 111.000

Vraaggesprek met voorzitter Gerard van der Meer

DE VVD ZOU BEST WAT LINKSER MOGEN ZIJN

V.: De verkiezingen zijn eindelijk achter de rug. Wat vind je ervan?

A.: Dat de KVP zo veel verloren heeft, juich ik toe. Ze verdiende ook niet beter na al het gedraai van de laatste jaren. Van de PvdA kan je zeggen, dat de radicalisering naar links veel kiezers heeft afgeschrokken. Op zich zelf vind ik het jammer, dat de PvdA als de grootste niet-confessionele niet heeft gewonnen. Ook dit verlies lijkt mij te wijten aan een onduidelijke opstelling van de PvdA: verleden jaar stonden de collectieve voorzieningen nog centraal, na het échec van het kabinet-Cals is herstructurering van het ondernemingsrecht plotseling op de voorgrond gezet. Ook de PvdA schijnt nog te zoeken, evenals de VVD trouwens, maar deze partij heeft zich wel duidelijk opgesteld en daaruit zou de winst verklaard kunnen worden.

V.: Denk je dat de PvdA dezelfde resultaten zou hebben geboekt als men de lijn-Vondeling, in de richting van een grote progressieve volkspartij, was gevolgd?

A.: Dat zou misschien wel kunnen. Voor een soort vrijzinnig-democratische volkspartij is er zeker ruimte.

V.: Is die ruimte intussen niet voor een groot deel opgevuld door het succesvolle optreden van de Democraten '66?

A.: De VVD had veel meer moeten winnen. Er bestaat onbehagen tegen de vijf grote partijen. D'66 heeft daarvan geprofiteerd. Deze partij heeft een onevenredig aantal stemmen van jonge kiezers verworven. Om nu te zeggen, dat dit allemaal vrijzinnig-democraten zouden zijn, lijkt mij wel wat overdreven.

V.: Geldt een dergelijke redenering niet voor meer partijen? Neem nu de VVD, is het niet wat overdreven om er van uit te gaan, dat deze partij het ideale tehuis vormt van het Nederlandse liberalisme, zoals men hier en daar denkt te menen.

A.: Geen enkele partij is ideaal. Dus ook de VVD niet. Om nu terug te keren tot de oorspronkelijke vraagstelling: D'66 stelt primair wijziging van het staatsrecht, en daar hoeft je geen vrijzinnig-democraat voor te zijn.

V.: Toch kan je uit het programma opmaken, dat D'66 zich zal gaan opstellen tussen de VVD en de PvdA, zij het waarschijnlijk meer naar de PvdA toe.

A.: Op het ogenblik is dat inderdaad zo. Maar omdat D'66 geen politieke ideologie heeft, is er niets dat mij de zekerheid geeft, dat dit in de toekomst zo zal blijven. De conservatieven kunnen zich in D'66 best van de macht meester maken.

V.: Dan zou die partij er dus ongeveer net zo uitzien als de VVD nú.

A.: De VVD zou van mij best wat linkser mogen zijn. Maar ik vind, dat je als liberaal — en dat zijn wij ten slotte toch allemaal in de JOVD — moet proberen de VVD van binnen uit te veranderen.

V.: Laten we dit puntje maar rusten.

A.: Er is een verschil in tactische benadering: D'66 wil de oude partijen doen verdwijnen. Ik geloof, dat de vernieuwing uit de partijen zelf moet komen, omdat het gewone politieke werk intussen doorgaat. Dat heb ik in Woudschoten ook al gezegd.

V.: Wat is voor jou het allerbelangrijkste aspect van deze verkiezingsuitslagen?

A.: Ik was er bang voor, dat na het Koekoeksucces en 's mans afgang de stemmen weer zouden terugvloeien naar het vijfpartijenblok. Dat is gelukkig niet gebeurd. De grote partijen moeten uit deze verkiezingen leren, dat het partijstelsel op de helling moet en dat er misschien enkele wijzigingen aangebracht moeten worden in het kiesstelsel. Als dit niet gebeurt, gaan we met onze democratie volkomen de verkeerde kant uit, met alle rampzalige gevolgen daarvan.

V.: Nu de JOVD: Ik ben in Woudschoten nogal geschrokken van de vrijwel collectief te noemen sfeer van onbe-

hagen over en wantrouwen tegen alles, dat in de richting ging van D'66. Is dit ook achter de bestuurstafel overgekomen?

A.: Ik geloof niet, dat dit juist is. Ik dacht, dat hetgeen jij bedoelt, eerder incidenteel genoemd moet worden, dan kenmerkend voor de algemene sfeer in de JOVD.

V.: Waren jij en je collega's achter de bestuurstafel nu zo daverend enthousiast over het feit, dat de ontevreden vrijwel zonder meer de vergadering meekregen?

A.: Ik geloof eerder, dat de vergadering te verbaasd was om hierop te reageren.

V.: Laten we van dit deprimerende onderwerp maar afstappen. Laatste vraag: Hoe zie jij in de toekomst de verhouding JOVD-D'66-VVD?

A.: Ik geloof, dat jij hier de functie van D'66 te eng ziet. D'66 heeft een functie voor alle partijen. Het succes van de Democraten wijst aan, dat er veel moet veranderen. De VVD moet zich dit ook aantrekken. In De Stemverheffing wordt gezegd, dat alle partijleiders zich moeten bezinnen over nieuwe partijformaties en ik sta daar helemaal achter.

V.: Dit was niet helemaal wat ik precies bedoelde, vandaar mijn allerlaatste vraag: De VVD gaat er zonder meer

van uit, dat D'66 een „partij zonder gezicht” is, getuige de uitlatingen van de heer Toxopeus. Dit kan nauwelijks of niet de mening zijn van verstandige JOVD-ers, omdat de meeste punten van onze Stemverheffing vrijwel stuk voor stuk in het programma van D'66 zijn terug te vinden. Van een zekere driehoeksverhouding is hier toch echt wel sprake, vind je ook niet?

A.: Dat laatste mag wel waar wezen. Maar een feit is, dat de VVD midden in de politieke realiteit staat. De JOVD steunt in de Stemverheffing de VVD in haar strijd voor een gezond financieel-economisch beleid. Ik heb al gezegd, dat de VVD wat moet doen om het image te verbeteren. Maar ondanks alle kritiek die iedere JOVD-er heeft op de VVD, is zonder meer duidelijk dat de jonge liberalen zich altijd positief hebben opgesteld ten opzichte van juist dat belangrijke beleidsaspect. D'66 moet dat nog waar maken.

V.: Kort samengevat: de VVD zal de ideale partij zijn, als zij de Stemverheffing in haar programma heeft opgenomen, zoals D'66 reeds heeft gedaan.

A.: Je stelt dit niet juist: D'66 heeft niet eerst gekeken naar wat de JOVD in de Stemverheffing uitsprekt. De VVD heeft dit natuurlijk ook niet gedaan. Iedere partij stelt zijn programma autonoom op. Zelfs voor de nabije toekomst heb ik vertrouwen dat de VVD meer gaat luisteren, zal moeten luisteren naar wat onder de jongeren leeft. Dat is de les van 15 februari 1967.

R. M. MARCUSE

VAN DE HB-TAFEL

Op voordracht van de Driemaster-redactie heeft het Hoofdbestuur benoemd tot opmaak-redacteur van de „Driemaster”, de heer J. Witting te Amsterdam. Deze gaat de heer W. Maarse Nzn, die zijn functie heeft neergelegd, opvolgen.

In het „vaarplan” voor dit verenigingsjaar was opgenomen een studiedag op 22 april. Tijdens het weekend in Woudschoten is het HB er in geslaagd een goed onderwerp voor deze studiedag te vinden. De aanwezigheid van de heer Van Notten, lid van de Nederlandse Liberale Kring in Brussel, was er de aanleiding toe, dat besloten is de studiedag op 22 april (het waar en hoe wordt tijdig bekendgemaakt) te wijden aan discussies over de mogelijke oprichting van een Europese Liberale Partij.

Tijdens de ledenvergadering in Woudschoten is de fasering van de resoluties NAVO en Ontwapening bekendgemaakt. Tot 13 mei kunnen amendementen op deze ontwerp-resoluties worden ingediend. Op 27 mei vergadert de Verenigingsraad in Zwolle teneinde advies over de bin-

nengekomen amendementen uit te brengen en op 9, 10 en 11 juni vindt de eindbehandeling van beide resoluties plaats. Natuurlijk: in Dalflen! Op 9 maart zal de JOVD de Veluwe veroveren. Dan wordt de afdeling Harderwijk e.o. opgericht.

In het Westen heeft het JOVD-territoir ook al uitbreiding ondergaan. Op 23 januari werd de afdeling Bloembollen- en Duinstreek opgericht, die zo'n groot gebied omvat, dat een splitsing wel spoedig zal volgen. Meer over deze oprichtingsbijeenkomst op de afdelingspagina, die dankzij de oproep in Woudschoten een flinke omvang heeft. Houen zo!

Karel Doorman in discussie

Het Hoofdbestuur, de heer Carol en twee driemaster redacteurs brachten 21 januari een bezoek aan het ministerie van Marine om met staatssecretaris Van Es en enkele staf-officieren van gedachten te wisselen over de rol en functie van de marine, en speciaal de taak van de Karel

Doorman binnen het NATO verband te belichten.

KVP en AR jongeren waren in deze politieke lobby al voorgegaan. Toen in een vraag naar voren werd gebracht, dat het uitnodigen van politieke jongeren organisaties voor een gesprek een vorm van politieke pres-sie zou zijn, werd dit door staatssecretaris Van Es en enige zijner staf-officieren ten stelligste ontkend. Wel zou men zich dan kunnen afvragen binnen welk kader men dit bezoek zou moeten rangschikken.

Hoofdschotel van het gesprek was de discussie over het al of niet handhaven van de Karel Doorman. De hoofdargumentatie klonk overtuigend zolang ter vervanging van haar taak — bescherming van de koopvaardij tegen de dreiging van de steeds groeiende russische onderzeebootvloot — er geen ter beschikking staande vervangende atoomonderzeeboten zijn.

Toch moet men bij deze als voorlichting bedoelde bezoeken, gezien de gecompliceerde problemen, het gevaar onderkennen dat de discussie niet uitmond in het van een kant overspoelen van feitenkennis en cijfermateriaal.

J. HIDDING
J. WITTING

WOUDSCHOTEN:

In JOVD is en blijft ruimte voor alle Liberale jongeren

„Voor de invloed van het liberalisme is het van belang, dat alle liberalen in één partij verenigd zijn,” zei Gerard van der Meer, landelijk voorzitter van de JOVD, in zijn openingsrede van het voorjaarscongres in Woudschoten. „Daarom zou het hoofdbestuur van de JOVD zo graag de VVD en D'66, in welks programma toch een aantal duidelijk liberale punten is opgenomen, aan één tafel willen hebben. Dit ondanks verklaringen van D'66-lijsttrekker Van Mierlo, dat zijn partij geen liberale is. Tijdens het congres in Leeuwarden heb ik door mijn verklaring, dat D'66 op dezelfde voet zou worden behandeld als tot nu toe de VVD, duidelijk een hand uitgestoken. De nieuwe partij heeft daar nog niet op gereageerd. Het spreekt echter vanzelf dat ondanks dat in de JOVD ruimte is en blijft voor alle liberaal denkende jongeren.”

De landelijk voorzitter zei een zeker vertrouwen in de VVD te hebben, vooral nu er zich een zekere openheid in de partij ontwikkelt en jongeren, met name tijdens het laatste VVD-congres in Rotterdam, de kans kregen zich actief te weren. Kritiek had de heer Van der Meer echter op het feit, dat de VVD pretendeert een volkspartij te zijn, maar dat nog altijd niet is. Hij verweet de partij dat zij tot nu toe te weinig aandacht heeft geschonken aan de lagere inkomensklassen. Het huidige stemmenpercentage voor de VVD kan omhoog, veel omhoog, maar dan moet er keihard gewerkt worden. Gerard van der Meer noemde het een goede zaak, dat mr. Toxopeus heeft verklaard open te staan voor het zoeken naar een breder partijverband en zei te wensen dat alle partijen de openheid konden opbrengen, die de VVD de laatste tijd getoond heeft te bezitten.

De JOVD-voorzitter maakte in het begin van zijn rede enige opmerkingen over de algemeen politieke situatie in ons land. Hij noemde het jaar 1966 een dieptepunt voor de democratie, die de oprichting van vele splinterpartijen tot gevolg heeft gehad. „En als er nu ergens géén behoefte aan bestaat, dan is het wel aan splinterpartijen.” Gerard van der Meer zei te hopen, dat als het nieuwe kabinet mocht vallen, er eerst algemene verkiezingen zullen worden gehouden. „Het is een treurig feit, dat dit in ons democratisch land geen vanzelfsprekendheid is,” aldus de landelijk voorzitter, die zijn openingsrede besloot met een oproep aan de JOVD-leden om het hoofdbestuur terzijde te staan bij het zoeken naar nieuwe (liberale) wegen.

Van dat terzijde staan is bitter weinig gebleken tijdens de algemene ledenvergadering, die in Woudschoten werd gehouden. Johan Meijer, voorzitter van district Centrum, wierp het hoofdbestuur vier grimmige moties voor de voeten, waarvan er twee tot duidelijke teleurstelling van het HB werden aangenomen. Er ontspan zich een felle discussie bij de behandeling van een motie van de afdelingen van

het district Centrum, waarin de HB-verklaring tegen levering door Nederland van duikboten aan Zuid-Afrika, werd afgekeurd. De districtsledenvergadering van Centrum had al een motie van deze strekking aangenomen. Een motie, die de landelijke pers en zelfs de radio heeft bereikt. De heer Meijer zei van mening te zijn, dat de levering van duikboten niet in strijd is met de VN-resolutie, waarop de heer Van den Burg hem de exacte tekst van deze resolutie vroeg. De heer Meijer zei, dat die tekst er niet toe deed, waarop de heer Van den Burg de resolutie in het Engels (gegniffel onder de Centrum-afgevaardigden) voorlas. De heer Verberg, districtsbestuurslid van Centrum („Dat ik dit zeg zal me de kop wel kosten”), wees erop, dat deze motie al in de openbaarheid is geweest, zodat behandeling in Woudschoten irrelevant was.

De heer Van Amerongen droeg ook het zijne bij: „Waarom wél Portugal in de NAVO en géén levering van duikboten aan Zuid-Afrika?”

Het verweer van politiek vice-voorzitter Bert Hubert, waarin hij o.a. stelde dat levering door ons land van duikboten Zuid-Afrika de indruk zal geven, dat Nederland niet zó tegen apartheid is, mocht niet baten. Met 33 stemmen vóór, 27 tegen en 2 onthoudingen werd de motie aangenomen.

De tweede motie van de afdelingen van het district Centrum deed de emoties hoog oplopen. De heer Meijer vroeg daar het HB o.m. in stappen te nemen tegen de Driemaster-redactie die z.i. teveel naar de D'66-zijde was overgeheld.

De heer Verberg zei van mening te zijn, dat de Driemaster-redactie vrij moet zijn in zijn partijsympathieën. Reinier Heyting kon immers ook redacteur blijven nadat hij had verklaard PvdA te zullen stemmen. Spreker meende echter toch, dat De Driemaster wat teveel D'66-propaganda had bevat. Hij zei geen bezwaar te hebben tegen het stellen van meningen, maar dat nu het evenwicht in het blad was verbroken.

Rob Marcuse, hoofdredacteur van De Driemaster en dus naar buiten toe de verantwoordelijke figuur, zei het niet onverstandig te vinden als de redactie-leden met VVD-sympathieën ook hun mening hadden gegeven. Over de inhoud van de laatste Driemaster was Marcuse zelf ook niet te spreken. Hij had voor de strekking van Spioneer een excuusbrief aan de heer Toxopeus geschreven. Bovendien is nu schriftelijk vastgelegd, dat bij de opmaak geen wijziging in de inhoud meer zal worden aangebracht. De hoofdredacteur achtte het nuttig als er een redacteur met uitgesproken VVD-sympathie zou worden benoemd en stelde in deze functie de heer Meijer voor.

Voorzitter Van der Meer stelde in verband met de kritiek op De Driemaster, dat zijn uitlating in Leeuwarden over D'66 alerminst heeft betekend, dat het HB blij is met deze partij.

De heer Wiegel, die zijn verkiezingstournee zojuist had afgesloten, meende, dat de verontschuldigen van Marcuse en het standpunt van het HB voldoende waren om de motie niet meer in stemming te brengen.

De heer Meijer bleef aandringen op in stemming brengen van de motie, „als garantie dat de beloften zouden worden nagekomen”. De vergadering nam echter genoegen met de verschillende toezeggingen.

De derde motie van de afdelingen van het district Centrum zou, indien die alleen maar in stemming was gebracht, het begin zijn geweest van een onafzienbare ellende. De heer Meijer stelde daarin namelijk dat op grond van het feit dat het uit de resolutie Demostaat afgeleide punt in Stemverheffing, waarin het gemengd districtenstelsel werd aanbevolen, niet was aangenomen, de gehele resolutie Demostaat diende te worden herroepen. De heer Meijer stelde aanvankelijk een wijziging voor (Centrum-lid Van Wermeskerke: „Dat kunt u zomaar niet doen”; Meijer: „Jawel”), maar bezweek ten slotte voor de argumenten van voorzitter Van der Meer en diende een nieuwe motie in, die stelde, dat de JOVD éerst zelf een

studie van de hervorming van het kiesstelsel zal maken, alvorens samen met de VVD (toezegging van mr. Toxopeus in Rotterdam) een studie hiervan te maken. Deze motie werd met 27 stemmen voor en 24 tegen aangenomen.

Mej. J. M. Carol had vele bezwaren tegen De Driemaster: te kleine afdelingspagina, te korte agenda en overname van een stuk uit Vrij Nederland. Mej. Hubbeek merkte op, dat de afdelingen niet meewerken en dat er vrijwel niets voor de afdelingspagina binnenkomt. Zij deed een dringend beroep op de afdelingen verslagen en agenda's te sturen (dit verzoek heeft gevolgen gehad, zie afd.-pag. - red.). Voorts vroeg mej. Carol wie er zitting hebben in de commissie van beroep (voor antwoord zie elders in dit nummer - red.).

De rest van het congres in Woudschoten was gewijd aan de ontwerp-resoluties NAVO, toegelicht door Bert Hubert, en Ontwapening, toegelicht door H. du Marchie van Voorthuysen. De zaterdagavond was gewijd aan het liberaal feestgedruis en 's zondags na de lunch sprak de heer M. Keyzer, nu kamerlid voor de VVD, over NAVO en ontwapening naar aanleiding van de resoluties.

Dat JOVD-ers zich niet alleen met politiek ophouden, bleek uit de grote belangstelling voor Ard en Keessie, die precies tussen de resolutie-behandelingen door hun rondjes-in-wereldtijd reden. De televisie in Woudschoten bewees goede diensten!

MIEKE HAGE

HBU

HBU

Open óók een rekening bij de HBU

Hij is opgetogen over de vlotte service, de persoonlijke behandeling, en de financiële adviezen van de HBU. Bovendien ontvangt hij rente van zijn geld.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Hoe Toxopeus de show stal

Uitgerust met de wetenschap, dat een verkiezingsprogram niet op een regenachtige namiddag in elkaar te draaien is, zijn wij voor onze bladen de buitengewone algemene vergadering van de VVD op 6 en 7 januari gaan verslaan.

De vergadering werd gehouden in een gymnastiekzaal annex toneel, met dit verschil, dat de gymnastiektoestellen vervangen waren door zich eveneens daartoe lenende stoelen; de toneelentourage was vervangen door een lange tafel met daar achter onder meer een op vrijdagavond NRC en VN lezende senator Van Riel.

Na de redevoering van lijsttrekker Toxopeus verzocht partij-voorzitter Van der Pols de vergadering er mee akkoord te willen gaan, dat voornoemde lijsttrekker dan ook maar het vergadering-voorzitterschap op zich nam, hetgeen geschiedde. Dit nu leidde tot een vergadertechniek, die veel weg had van het uitvoeren van aanbesteed stoomwalswerk, foefjes met zich meebracht welke waarschijnlijk in een Tweede Kamer beter tot hun recht komen, en bij ons enigszins de indruk wekte als ware het verkiezingsmanifest al lang gedrukt.

De vergadertechniek was overigens niet zonder gevolgen: de minzaam gestemde vergadering vertoonde verschillende vormen van apathie en aversie welke zich uitte in het roepen van „boe” als haar geen betere argumenten ten dienste stond en het meermalen uitkreten dat men geen stemming wilde.

Wie dan ook zou denken, dat de opvoering een tam verloop had en meer gezien zou moeten worden als een tegemoetkoming aan de reglementaire formaliteiten, komt echter bedrogen uit.

Mede dank zij het optreden van de heren Boosman, Franken, Van Bremen, Schouten en Evenhuis is er het nodige leven in de brouwerij gebracht.

Een eerste manifestatie daarvan kwam, toen Boosman verzocht om soepelheid te betrachten en later ingekomen amendementen alsnog in behandeling te nemen. Het heeft niet mogen baten; overigens bleek later al wel duidelijk, dat niet de nodige zorgvuldigheid in acht was genomen bij het in het VVD-krantje afdrukken van de op tijd binnengekomen amendementen.

Een zeer lovenswaardige suggestie van Toxopeus was het om het aantal urgentiepunten met één uit te breiden tot zes en daarin een uitspraak op te nemen over Vietnam. Waarschijnlijk niet inziende hoe noodzakelijk dat laatste was, oordeelde een afgevaardigde van Den Haag het toch nog nodig te gaan lamenteren over hun zesde urgentiepunt, namelijk vereenvoudiging van overheidsadministratie en -wetgeving, zo van „weg met de rompslomp”.

De uitspraak over Vietnam kwam er, zij het na een schorsing:

„Krachtige ondersteuning van het Amerikaanse streven om in Vietnam door onderhandelingen te komen tot een vreedzame regeling, die de rechten en vrijheden van het gehele Vietnamese volk ten volle waarborgt.”

Met ter zake doende, goede argumenten drong Schouten er op aan, het woordje „Amerikaanse” te vervangen door „ieder” waar de vergadering niets anders tegenover kon stellen dan maar „boe” te roepen.

Van Riel deed dat niet, maar gaf zijn argumentatie tegen het amendement-Schouten, gevolgd door een afgevaardigde die, al van zijn briefje af stamelend, om reden van o.a. de verleende Marshall-hulp, aandrang om ons maar achter Amerika op te stellen, hetgeen geschiedde.

Een poging van Franken om ook op te nemen, dat de Vietcong erkend zou worden als onderhandelingspartner, ging eveneens roemvol onder boe-geroep ten onder.

door
JAN VAN DER BURG

Een zelfde lot onderging Boosman, toen hij trachtte de woorden „demonstratievrijheid, zoveel mogelijk na aanmelding” in het verkiezingsprogram opgenomen te zien worden. Misschien wel, dat de vergadering die zinsnede op zich zelf toepasselijk achtte, want het werd verworpen.

Inzake de ontwikkelingshulp werd het relatief betere amendement van de afdeling Sleen (Evenhuis) afgedaan met de mededeling, dat het te lang was en niet alle onderwerpen bevatte die in het concept-program stonden.

Mede dank zij het optreden van de heer Wiegel kon de redactiecommissie toch nog vermurwd worden een tweetal passages uit het amendement-Sleen in overweging te nemen. Echter, men moet niet het vel verkopen, voordat de beer geschoten is.

Een wettelijke regeling van het stakingsrecht, benadrukt door de heer Schouten, zat er evenmin in, hetgeen ons ook niet verwonderde, aangezien bij een voorgaande gelegenheid, de belastingen en deszelfs progressie, al duidelijk te verstaan was gegeven, dat maar eens wat meer gedaan moest worden voor de niet-cao'ers, dus waarom zou men.

Dikkertje Dap

Viel van de trap, staat er in het kinderliedje. Dicky Democraat is, dank zij gebrek aan gewicht(?), omhoog gevallen.

Dicky woont nu niet meer in het blauwe dal onder de blauwe berg, maar op een klein kleurloos heuveltje, in een klein glazen huisje. Hij heeft een fraai panoramisch uitzichttraampje op de blauwe en rode bergen. En Dikkertje heeft heel wat om naar te kijken.

Op de blauwe berg verbouwt het mannetje Toks z'n pannenkoekenhuisje, want er is gezinsuitbreiding geweest. Het mannetje Toks is vitaler dan de dalbewoners dachten: al werd het geen tweeling zoals het mannetje gehoopt had, toch is de nieuwe aanwinst gezond van lijf en leden. De rode berg is minder leuk om naar te kijken. Daar wordt nu al jaren uitgehuld zonder opnieuw te beginnen.

Dikkertje Dap moet nu kiezen waar hij zijn vriendjes gaat zoeken. De hoge rode berg is vulkanisch geworden, en de top is er net afgevlagen. Aan alle kanten slaat de oliewalm er nog van af, en de jonge aanplant smeult nog van de verschroeiende rode lava. Op de blauwe berg gonst het van de activiteit. Vrolijk klinkt er het gehamer voor de nieuwe constructie van het huisje, en uit het jonge groen klinkt, met stemverheffing, fris nieuw geluid. Zouden de bewoners het niet te druk hebben om met Dikkertje te spelen?

Dikkertje moet oppassen in z'n glazen huisje op z'n kleurloze heuveltje in het dal. Een weggeslingerde sintel van de rode berg, die nog altijd rommelt, of een waardeloos stuk bouw materiaal van de blauwe berg, achteloos over de schouder geworpen, kan ieder moment het panoramische ruitje van Dikkertje verbrijzelen.

Dikkertje moet maar pragmatisch gaan ravotten in het glazen huisje; hij heeft een leuk bouw pakketje gekregen bij zijn geboorte: een hardstenen huisgodje genaamd De Gekozen Minister-President. Dikkertje weet het nog niet, maar het bouw pakket past niet in elkaar, en als iets niet past gaan onervaren kameraadjes lastig worden. En als de kameraadjes gaan smijten met stukjes van het bouw pakket kan het vervelend worden voor het glazen huisje. Want glazen huisjes kunnen van buiten, maar ook best van binnenuit gebroken worden. En dan staat Dikkertje in z'n hemd en in de kou.

Dikkertje moet kiezen: hij kan knokploegje gaan spelen met zijn kameraadjes en 's nachts het huisje op de blauwe berg gaan afbreken en de bossen op de rode berg in brand steken, maar hij kan ook op de rode of de blauwe berg vragen of hij mee mag helpen met het werk. En als Dikkertje verstandig is dan gaat hij naar de blauwe berg, want die is veel dichterbij, en het uitzicht is er veel mooier.

CONTRA-SPIONEUR

Spioneur is ook in het glazen huisje gaan wonen.

W. Maarse Nzn.

DISTRICT NOORD-HOLLAND

Districtsdag op 1 april (geen grap!) te Koog-Zaandijk in de Lindeboomschool om 14.00 uur. Spreker is de heer H. C. FAAS over „Waarom ik het Liberalisme verwerp”.

's Avonds forum waarin de heer Lammers, Bakker en Koudijs zitting zullen hebben.

UIT ONZE ORGANISATIE

HANS WIEGEL IN EMMEN Leiden

HANS WIEGEL IN EMMEN

Voor de afdelingen van de VVD en de JOVD in Z.O. Drenthe kwam Hans Wiegel een boeiend betoog houden voor een goed gevulde zaal Grevink in Emmen. De avond werd geopend door de JOVD-voorzitter (Gr. Ziengs) die zijn grote vreugde uitsprak voor de goede samenwerking in Z.O. Drenthe tussen de VVD en de JOVD. Hans Wiegel had zijn betoog ingesteld op vragen, welke hem waren voorgelegd door enige journalisten uit Emmen waardoor ter sprake kwam de werkgelegenheid, Vietnam, democratisering van de onderneming e.a. Na deze toespraak volgde een goede discussie en een gezellig bal.

Hieronder volgen de verschillende commissies, welke in onze organisatie werkzaam zijn:

Financiële comm.: H. Bosma, C. P. Kortleven, W. Zink, D. Jansz.

Contactcomm.: G. M. A. Lekkerkerker, mej. C. W. Hubeek, voorzitters v. d. districten.

Centrale kader comm.: A. J. B. Hubert, G. M. A. Lekkerkerker, G. van Dijk, R. H. G. Meijer, G. Ch. O. Boesman.

Comm. buitenlandse contacten: A. J. B. Hubert, J. van der Burg, mej. C. W. Hubeek, R. H. G. Meijer.

Comm. van beroep: E. Hoven, mej. mr. E. Brouwer, ir. F. Wagenmaker.

Juridische comm.: mej. mr. E. Brouwer.

Reglementencomm.: mr. J. E. J. Hemmes.

Studiecommissies:

Ontwapening: H. T. Bienfait, H. du Marchie van Voorthuysen.

Onderwijs: D. Jansz, mej. J. van Schouwenburg, mej. J. M. Carol.

Liberale cultuurpolitiek:

subcomm.: drs. R. Straatsma, J. Osinga.

*) Secretariaat: P. H. R. Jonken, De Savonin Lohman laan 66, Groningen. Stichting „De Driemaster”. **Voorzitter:** G. v. d. Meer; **secretaris:** P. H. R. Jonker; **penningmeester:** H. Bosma; **leden:** A. J. B. Hubert, G. M. A. Lekkerkerker, P. J. Veenhouwer; **administrateur:** R. Hofman.

Rijswijk-Voorburg-Delft

In het Chr. Lyceum te Voorburg hield de afdeling RVD een teach-in met alle politieke jongerenorganisaties op 23 januari. Een heel beschaafde vertoning, die dankzij Ed van Thijn een beetje vrolijk werd. Verder moest D'66 zich op een zeer onprettige manier doen gelden door zeer oude VVD-koeien uit de sloot te halen. Een van deze koeien dateerde zelfs uit 1948!

Op 12 januari had RVD de Partij v. h. Recht op bezoek in de personen van de heren Geften en Meijer. De merkwaardige stelling, dat deze partij een rechtssysteem voorstond, waarbij de uiteindelijke beslissing bij God moest liggen, gaf veel stof tot discussie. De inleiders stonden erop de afdeling een rondje te geven!

Onder de titel „Anderen leren zichzelf te helpen” sprak op 25 januari voor de afdeling Leiden de heer J. J. van Riesen, adjunct-inspecteur van het onderwijs te Leiden over de Stichting Nederlandse Vrijwilligers. De afdeling Leiden heeft getracht met deze inleiding het werk bij de ontwikkelingshulp onder de aandacht van de Leidse jongeren te brengen. Doordat er o.a. op middelbare scholen affiches waren opgehangen waren er veel scholieren onder het gehoor. Er werd halverwege deze avond een informatieve film vertoond.

's-Gravenhage

Op 27 januari hielden VVD en JOVD gezamenlijk een forum-avond, gewijd aan de verkiezingen in de Dierentuin. Direct na de opening ontstond een fel debat tussen leden van het forum en vertegenwoordigers van D'66 in de zaal. Op het punt van demonstratievrijheid werd op aandringen van verschillende zijden een lange discussie gehouden, waaraan ook door het Haagse provotariaat werd deelgenomen. Onze oud-voorzitter Hans Wiegel hekelde in zijn betoog het gebrek aan respect voor de menselijke waardigheid door de PvdA. Een enthousiasteling in de zaal, de heer Griffith hield een fel betoog ten gunste van de VVD en benadrukte dit met de uitroep „Voor mij is er maar één partij, de VVD!” Het geheel was, hoewel weinig leerzaam toch wel de moeite waard.

DISTRICTSDAG

DISTRICT NOORD

Zaterdag 18 maart in de Sprookjeshof te Zuidlaren. Thema: Noorden tweede randstad?

Inleiders: de heer mr. S. Willinge **Gratema: Industrialisatie en Leefbaarheid;** de heer mr. J. F. G. Schlingerman: **Leefbaarheid voor de Landbouw; discussie.**

Om 18.30 uur Drentsche koffietafel; om 8 uur Het Groninger studenten Cabaret; hierna BAL o.l.v. de Bragie Band.

Zeist e.o.

In Zeist werd op 20 januari een teach-in gehouden waaraan de JOVD, de FJG PvdA, de JOKVP, CHJO en Arjos deelnamen. Van FJG-er Ton Regtien hadden we wat meer idealisme en kennis van zaken verwacht. Gerard van der Meer was heel wat sterker in het debat. Zoals gebruikelijk kwam D'66 in de discussie verkiezingspropaganda maken. Er werd gesproken over confessionele politiek, ontwikkelingshulp en sociale en economische politiek. In de pauze werd op de tv het debat Den Uyl-Schmelzer gevolgd.

Hoeksewaard

Voor een zaal met maar liefst 250 mensen, van wie 100 belangstellenden voor de JOVD, sprak op 20 januari in Strijen mr. H. van Riel voor de afdeling Hoeksewaard over „Toekomstgedachten”. Na afloop was er feest.

Utrecht

Voor de afdeling Utrecht sprak op 19 januari drs. L. C. Biegel, wetenschappelijk hoofdamtenaar aan de universiteit van Amsterdam over het Midden-Oosten. De spreker poneerde een aantal stellingen, waarover werd gediscussieerd.

Assen

Op 27 januari heeft de afdeling Assen haar eerste propaganda-feestavond na de heroprichting georganiseerd. Dr. K. van Dijk hield een inleiding over de liberale politiek in de maatschappij van heden. Na dit boeiende betoog gaven het Groninger Studentencabaret '66 en de New Dalton Jazz Band nog meer glans aan deze zeer geslaagde avond.

Bloembollen- en duinstreek

Op 23 januari vond in Sassenheim de oprichtingsvergadering van de JOVD afd. Bloembollen- en Duinstreek plaats. De vergadering werd geleid door de voorzitter van het oprichtingscomité, de heer J. B. Kapteyn. De heer G. M. A. Lekkerkerker, vice-voorzitter organisatie van de JOVD was uitgenodigd als spreker. Een dertigtal jongelui luisterde met aandacht naar de uiteenzetting over de JOVD.

Na de pauze was er discussie en werden diverse vragen over de organisatie behandeld, terwijl ook de binnen en buitenlandse politiek ter sprake kwam.

Daar geen tegenkandidaten waren gesteld werd het oprichtingscomité als bestuur door de heer Lekkerkerker geïnstalleerd. Voorzitter is **J. B. Kaptyn**, Sassenheim, vice-voorzitter **W. N. Grimme**, Lisse, secretaris **B. Langenegger**, Oude Zeeweg 49,

Noordwijk, penningmeester **mej. W. A. C. J. Hamberg**, Hillegom en lid **H. W. Knip**.

In het Slotwoord dankte de voorzitter mej. R. M. v. Weele en de heer H. G. Meppelink, bestuursleden van de afdeling Leiden, voor de hulp bij de oprichting.

De nieuwe afdeling strekt haar activiteiten uit over de plaatsen: Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Sassenheim, Lisse, Hillegom, Bennebroek.

Deventer

Op 11 januari sprak voor de afdeling Deventer mr. J. A. Heemstra, wettenhouder van financiën over „Gemeentepolitiek”. Volgens mr. Heemstra is er over het algemeen te weinig felheid in de gemeenteraad. Dit zou een gevolg zijn van het feit, dat de leden elkaar te goed kennen. Partijbeginselen moeten vaak zwichten voor nuttige plannen van plaatselijk karakter. De spreker licht o.m. de problemen, die aan het opstellen van een gemeentebegroting kleven, toe. Na de inleiding volgde een levendige discussie.

De afdeling Noord-Groningen van de JOVD in vergadering bijeen op donderdag 9 februari 1967 overwegende dat:

Het huidige beleid van de redactie van de Driemaster tot grote ontevredenheid aanleiding geeft, hetgeen gemotiveerd wordt door

a. de duidelijke voorkeur van de redactie voor D'66, een niet-bezeten liberale partij;

b. totale doodzwijging van de liberale volkspartij, dit terwijl de Driemaster zich het officieel orgaan van de onafhankelijke JOVD noemt.

Sprekt haar afkeuring uit: over het gevoerde beleid van de redactie en in het bijzonder dat van de hoofdredacteur en gaat over tot de orde van de dag.

de Grondwet II

In de daarop volgende jaren kwam telkens een nieuwe regeling tot stand. In 1810 werd ons land bij Frankrijk ingelijfd, waarna het in 1813 weer vrijkwam.

Daarmee begint voor ons land het tijdperk, dat men als dat van de totstandkoming van onze tegenwoordige grondwet kan bestempelen.

Onmiddellijk na terugkeer had de soevereine vorst de macht aanvaard „inder waarborg van een wijze Constitutie, welke Uwe vrijheid tegen volgende mogelijke misbruiken verzekert” (2 december 1813 en bij de proclamatie van 6 december 1813, waarbij hij de soevereiniteit aanvaardde, bevestigde de vorst dat tegenover het volk.

Met behulp, doch veelal met afwijkingen, van een door Van Hogendorp gemaakte schets, werkte een in december 1813 ingestelde commissie een

staatsregeling uit, die in maart 1814 gereed was en de 29e maart door een vergadering van Notabelen, het gehele volk vertegenwoordigende, werd bekrachtigd.

Die grondwet leefde maar een jaar; de vereniging met België maakte een nieuwe regeling noodzakelijk, die mede door een commissie voorbereid en na de vastgestelde procedure te hebben ondergaan, op 24 augustus 1815 als grondwet is tot stand gekomen. Niettegenstaande de inhoud en de vorm, vooral in 1848, geheel gewijzigd zijn is het de grondwet van 1815 waaronder wij leven.

In chronologische volgorde zullen wij thans de achtereenvolgende grondwetswijzigingen en de eventueel daarbij behorende achtergronden de revue laten passeren.

1840 Na de afscheiding van België heeft het bestuur zich tot de noor-

Staalconstructies voor alle doeleinden

Speciaalbedrijf voor zwaar plaatwerk

Constructiewerkplaatsen

W. HUIZER N.V.

Capelle a/d IJssel

telefoon 01804-2657

delijke provincies bepaald al werd dat ook eerst in 1839 formeel erkend en geregeld. De grondwet paste tussen 1830 en 1839 dan ook eigenlijk niet meer voor de gewijzigde verhoudingen; men haastte zich evenwel niet met een onvermijdelijk geworden herziening. Wel was er in 1831 een commissie benoemd om te onderzoeken welke wijzigingen nodig zouden zijn, maar haar rapport is nooit gepubliceerd.

Eerst in 1840 werden wijzigingsvoorstellen ingediend, die alleen datgene behandelden wat onvermijdelijk was geworden. Tegen die beperking rees echter verzet. Het ontbreken van regelen voor voldoende deelneming van het volk aan de regeling, en het misnoegen over het persoonlijke bewind van de koning, dat in velerlei opzichten geen succes had gehad, deden ingrijpende wijzigingen verlangen; slechts in zeer beperkte mate werd hieraan ten slotte in 1840 voldaan door invoering van de strafrechtelijke (niet ook van de politieke) verantwoordelijkheid der ministers en van het verplicht doen contrasigneren van koninklijke besluiten en beschikken.

1848 De tijd na 1840 ziet dan de voortdurende strijd van de voor- en tegenstanders van een meer ingrijpende wijziging. De regering blijft zich daartegen verzetten, en een poging om een oplossing te bereiken langs de weg van een initiatiefvoorstel uit de Kamer, mislukt. Het is het voorstel van de zogenaamde Negen mannen, onder aanvoering van Thorbecke dat de gehele grondwet omvatte. In 1845 wordt het voorstel tot grondwetsherziening verworpen, maar het ontwerp zal de feitelijke grondslag vormen voor de herziening van 1848.

De Februari-revolutie van dat jaar in verschillende landen bracht ook bij ons de zaak van grondwetsherziening opnieuw naar voren. Te dien einde kwam de regering met een voorstel, maar haar ontwerp, de zogenaamde 27 ontwerpen, voldeed nog lang niet aan hetgeen men wenste.

De Koning benoemde, onder indruk van de toen heersende ontevredenheid, in maart 1848 een commissie, onder leiding van Thorbecke, die binnen een maand haar voorstellen, gebaseerd op die van de Negen mannen, kan aanbieden. Die voorstellen, goeddeels overgenomen in nieuwe (ditmaal 12) regeringsontwerpen, verwierpen de goedkeuring der Staten-Generaal.

3 november 1848 werd de herziene grondwet afgekondigd.

Door deze herziening kreeg Nederland een voor die tijd geheel moderne en levenskrachtige staatkundige organisatie, door o.a. de invoering van: volledige ministeriële verantwoordelijkheid, vastlegging onschendbaarheid van de koning, invoering verkiezing voor Eerste (door Provinciale Staten) en Tweede (rechtstreeks) Kamer, invoering recht van vereniging en vergadering en vaststelling vrijheid van onderwijs.

1887 Aan het persoonlijk bewind van de koning was aldus een einde gekomen en ook werd in vele gevallen de wet geroepen tot regelingen, welke voorheen aan de koning toekwamen. Hier moest de praktijk de ontwikkeling bepalen en gaandeweg heeft zij zich gevormd in die zin, dat het overwicht ten slotte kwam te liggen bij het parlement. De jaren van strijd die in dit opzicht beslissend kunnen worden geacht, vallen tussen 1866 en 1868. J. VAN DER BURG (wordt vervolgd)

dAGENDAg

februari

- 24 Leeuwarden: 8 uur jeugdgemeenteraad.
28 Leiden: bijeenkomst in rest. Van der Heijden, Breestraat 85, 8 uur. Spreker: mej. mr. E. J. Smits, ond. „De gang van zaken bij een kabinetsformatie”.

maart

- 3 Gouda: Teach-in „Wie is er bereid zijn partij op te heffen?” Lid v. h. pannel: Gerard v. d. Meer.
3 Noordwijk: propaganda-feestavond in Casino van de afdeling Bloembollen- en Duinstreek. Spreker: G. M. A. Lekkerkerker, 8 uur.
7 's-Gravenhage: borreluur in „Tastevin”, Prinsestraat 84, aanvang 17.30.
9 Harderwijk: oprichtingsavond afd. Harderwijk e.o., plaats nog onbekend, aanvang 8 uur. Spreker: G. M. A. Lekkerkerker.
10 Utrecht: borrel in kelder Engelenzang, Nieuwe Gracht 40, aanvang 8.30 uur.
15 Amsterdam: „De Rode Leeuw”, debat H. Wiegel (VVD)—J. P. A. Gruyters (D'66); 20.00 uur.
16 Utrecht: afdelingsbijeenkomst over ontwapening in de Poort van Kleef, Mariaplaats 7, 7.30 uur.
17 Leeuwarden: afdelingsbijeenkomst in hotel „De Klanderij”, 8 uur. Spreker: R. L. Krooshof (Tien over Rood), onderwerp „Wat is socialisme?”
17 's-Gravenhage: propaganda-feestavond in café-restaurant Den Hout om 8 uur. Sprekers: H. Wiegel en G. M. A. Lekkerkerker.
18 Zuidlaren: districtsdag „Noord” in „Sprookjeshof”, 's middags sprekers S. Willinge Gratema en J. G. F. Schlingeman onder het motto „Noorden, tweede Randstad?” 's avonds 8 uur optreden het Groninger Studentencabaret, daarna bal o.l.v. de Bragi Band.
20 Groningen: liberale sociëteit in Concerthuis, aanvang 8 uur. Spreker: mr. A. Stempels, ond. „Beïnvloeding publieke opinie”.

april

- 4 Amsterdam: Borrel; „Oude Herberg”, Handboogsteeg, aanvang 21.00 uur.
14 Leeuwarden: afdelingsbijeenkomst in hotel „De Klanderij”, aanvang 8 uur. Sprekers: mevr. A. Wierda-Haanstra, ond. „Het beleid van de VVD-fractie in de Friese Provinciale Staten”.
22 Studiedag JOVD over Europese liberale partij (plaats en tijd worden nog bekendgemaakt).

N.V. Lijm- en
Gelatinefabriek

„Delft”

TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

ANNO 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 82-84

•

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

•

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTED

TE IEPEN.V.

WEGENBOUW
ZWOLLERKERSPEL

OOK AFDELINGSKRANTEN
NAAR NIEUWE PARKLAAN 155
SCHEVENINGEN

Voor betere en gezondere oogst:

**AA-BESTRIJDINGSMIDDELEN en ORIGINELE ZAAIZADEN
WIERSUM GRONINGEN**

BOELE's

Scheepswerven en
Machinefabriek N.V.

BOLNES

N.V. ROTTERDAMSCH KOPER- EN METAALGIETERIJ

H. F. A. WEIJER

GUSTOWEG 43 - ROTTERDAM-7

TELEFOON Nos.: 266038 - 266490

TELEFOON NA 6 UUR 274863

Isolatie- en
Plaatwerkbedrijf

„ROTAMISOL“

Uitvoerders van warmte-, koude- en geluidsisolatie

Kantoor: IPELO 15, ROTTERDAM - Telefoon 175507

Leeuwenstijn - Staalbouw

Schiedam - Jan van Riebeeckweg 10

Telefoon (010) 15 32 52 - 5 32 63

Staalconstructies

Zware plaatwerken

Steek-, spil- en ovale trappen

Pijpconstructies

Hekwerken enz.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.

FRIESCH-GRONINGSCH HYPOTHEEK BANK N.V.

Amsterdam - Arnhem - Eindhoven - 's-Gravenhage
Groningen - Enschede - Rotterdam

Vlotte behandeling van hypotheekaanvragen

**DE ROTTERDAMSCH
DROOGDOK MIJ N.V.**

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek

„DE KLOP“

Industrieweg 4

Sliedrecht

**Scheeps-
reparatie-
bedrijf**

Waalhaven Pier 8 - Rotterdam

Telefoon 77610 (3lijnen)

Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

en Machinefabriek

Strijdt voor Vrijheid en Democratie voor iedereen, behalve
voor Houtvernielers. Bestrijdt deze door Uw hout onder hoge
druk te laten impregneren bij:

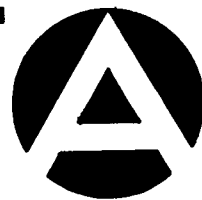
v. d. SIJDE'S Houthereiding N.V.

Spui 40 - STRIJEN - Telefoon 01854-280

FIGEE - VLAARDINGEN N.V.

SCHEEPSBOUW
SCHEEPSREPARATIE
MOTORENREPARATIE

STAALBOUW
APPARATENBOUW
TANKS
PIJPLEIDINGEN
WATERZUIVERINGSAPP.

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem